

ДЕРЖАВНЕ БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ (ДБР) — державний правоохоронний орган, на який покладено завдання щодо запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування кримінальних правопорушень, віднесених до його компетенції. Діє від 2018 відповідно до Закону України «Про Державне бюро розслідувань» (2015). Формування Державного бюро розслідувань стало важливим етапом реформи правоохоронної системи України після *Революції гідності*, спрямованим на подолання безкарності високопосадовців і забезпечення незалежності розслідувань злочинів у сфері правоохоронної діяльності. ДБР функціонує у взаємодії з іншими антикорупційними органами — [Національним антикорупційним бюро України](#) (НАБУ), [Спеціалізованою антикорупційною прокуратурою](#) (САП), [Вищим антикорупційним судом](#) (ВАКС) та [Національним агентством з питань запобігання корупції](#) (НАЗК), забезпечуючи координацію розслідувань та обмін інформацією в межах єдиної антикорупційної інфраструктури.

До підслідності ДБР належать кримінальні правопорушення, вчинені Президентом України (повноваження якого припинено), народними депутатами, міністрами, суддями, керівниками центральних органів виконавчої влади, військовослужбовцями, а також злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини), за винятком злочинів, передбачених ст. 422 Кримінального кодексу України. До його компетентності належать розслідування злочинів, учинених службовими особами НАБУ, САП, слідчими, прокурорами, детективами та іншими працівниками правоохоронних органів. Співробітники ДБР також розслідують факти катувань та інші злочини проти правосуддя, скоєних працівниками силових відомств.

Структура ДБР охоплює центральний апарат та 7 територіальних управлінь у Києві, Краматорську, Львові, Мелітополі, Миколаєві, Полтаві та Хмельницькому. До складу входять слідчі та оперативні підрозділи, підрозділи внутрішнього контролю, захисту учасників кримінального провадження, аналітичного та документального забезпечення. Керівництво ДБР — Директор (першим був Р. Труба) та 2 його заступники, яких призначають за результатами відкритого конкурсу

строком на 5 років. Штатна чисельність Бюро не може перевищувати 1,9 тис. осіб.

За роки своєї діяльності ДБР здійснило розслідування тисяч кримінальних проваджень, зокрема щодо корупційних злочинів високопосадовців, правопорушень з боку правоохоронців і військовослужбовців. Вагомим напрямом діяльності стало розслідування злочинів проти учасників Революції гідності (так звані «справи Майдану»), що до створення ДБР роками залишалися без належного правового реагування. Від Генеральної прокуратури України орган перебрав понад 5 тис. проваджень, що стосуються незаконних затримань, катувань, побиттів і вбивств протестувальників, а також незаконних рішень суддів і дій високопосадовців режиму *В. Януковича*. Попри втечу багатьох фігурантів та знищення частини доказів, ДБР змогло передати до суду низку справ щодо злочинів, скоєних під час Майдану.

ДБР є важливим елементом системи кримінальної юстиції України, забезпечуючи розслідування найбільш суспільно резонансних злочинів та сприяючи утвердженню принципу невідворотності покарання. Див. також [Злочинність](#); [Корупція](#); [Очищення влади](#).

Рекомендована література

1. Закон України «Про Державне бюро розслідувань» від 12 листопада 2015 р. № 794-VIII // Відомості Верховної Ради. 2016. № 6;
2. Носевич Н. Функції Державного бюро розслідувань у сфері протидії злочинності // Юридичний науковий електронний журнал. 2019. № 5;
3. I. Litvinova, Y. Ryepina. The State Bureau of Investigations in the modern system law enforcement bodies of Ukraine: legal aspects of creation and activity // Scientific Works of Kyiv Aviation Institute. Air and Space Law. 2022. № 4;
4. Кіш Я. Організаційна структура Державного бюро розслідувань: сучасні виклики та перспективи розвитку // Держава та регіони. 2024. № 3;
5. R. Bohdanov. Characteristics of the State Bureau of Investigation's territorial departments' powers // Bulletin of Kharkiv National University of Internal Affairs. 2024. № 105.

[О. С. Малетова](#)

Бібліографічний опис:

Державне бюро розслідувань (ДБР) / О. С. Малетова // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-890355>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).